

Stanowisko Izby Wydawców Prasy wobec proponowanej nowelizacji art. 212 Kodeksu karnego

Izba Wydawców Prasy już od wielu lat – wraz z innymi organizacjami – zabiega o zniesienie art. 212 Kodeksu karnego, umożliwiającego ściganie w trybie karnym i skazywanie za zniesławienie – nawet na karę więzienia. Izba wielokrotnie wskazywała, iż używanie środków karnych jako formy odpowiedzialności za słowo nie odpowiada standardom demokratycznego państwa prawa, ogranicza wolność słowa i niezależność mediów. Naszym zdaniem tego typu działanie powinno podlegać odpowiedzialności cywilnej – stosowanie procedury karnej bowiem stanowi zagrożenie, które w oczywisty sposób prowadzi do ograniczenia swobody działalności dziennikarskiej, wywołując tzw. „mrozący efekt” – zastraszenia wydawców i dziennikarzy, ich informatorów, a także wszystkich obywateli, gdyż art. 212 używany jest również jako środek represji w sprawach gospodarczych i wielu innych.

Pomimo jednak wielu zapowiedzi ze strony polityków wszystkich opcji politycznych i składanych na przestrzeni wielu lat deklaracji odpowiedniej modyfikacji ww. przepisu w kierunku oczekiwanym przez środowisko dziennikarskie, 16 maja b.r. Sejm uchwalił nowelizację, która dodatkowo zaostrza omawiany przepis.

Budzi to nasze zdziwienie i sprzeciw, gdyż zmiana ta – wbrew owym wcześniejszym deklaracjom – świadczy nie tylko o woli utrzymania groźnego dla wolności słowa przepisu. Wprowadzając nowy przepis – § 2a – tworzy się dodatkowy mechanizm karania nie tylko samego zniesławienia, ale także okoliczności, które mogą mieć miejsce jeszcze przed popełnieniem czynu, np. podczas rozmowy dziennikarza z informatorem. Ponadto, nie sposób zauważyć, iż o ile zniesławienie jest przestępstwem prywatnoskargowym, tzn. jest ścigane na wniosek poszkodowanego, nowy czyn opisany w § 2a może być ścigany z urzędu. Mamy więc tutaj do czynienia albo z oczywistą pomyłką, albo z zamierzonym działaniem, mogącym służyć do walki z niewygodnymi dziennikarzami i ich informatorami.

Apelujemy zatem, by Senat, który w najbliższych dniach będzie procedował ową nowelizację, odrzucił zmiany zaproponowane w art. 212 Kodeksu karnego.

Apelujemy także do wszystkich organów władzy dysponujących inicjatywą legislacyjną – Prezydenta RP, Rządu oraz Parlamentu – o podjęcie inicjatywy legislacyjnej mającej na celu zniesienie odpowiedzialności karnej za zniesławienie i całkowite wykreślenie „osławionego” art. 212 z Kodeksu karnego.

Izba Wydawców Prasy

Warszawa, 22 maja 2019 r.